

GOSPODARKA ODPADAMI

Anna Pillich, Bogusława Plewnia, Ewa Glubiak - Witwicka

Gospodarkę odpadami w województwie śląskim w niniejszym raporcie opracowano w oparciu o dane Urzędu Statystycznego w Katowicach oraz Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach.

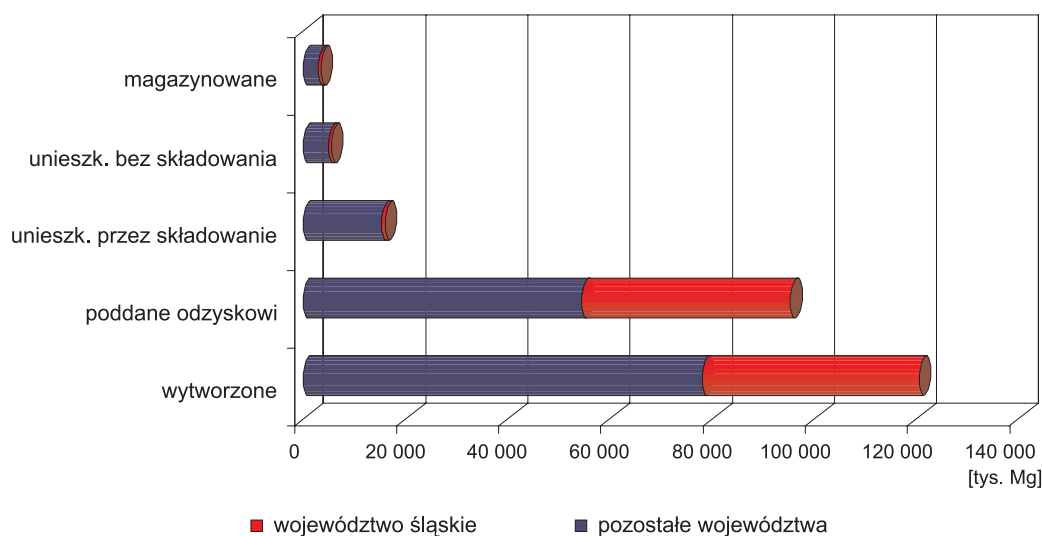
Informację o odpadach niebezpiecznych opracowano w oparciu o dane zawarte w Systemie Informatycznym Gospodarki Odpadami (SIGOP-W), prowadzonym przez WIOŚ oraz dane pokontrolne Inspektoratu.

1. Odpady przemysłowe

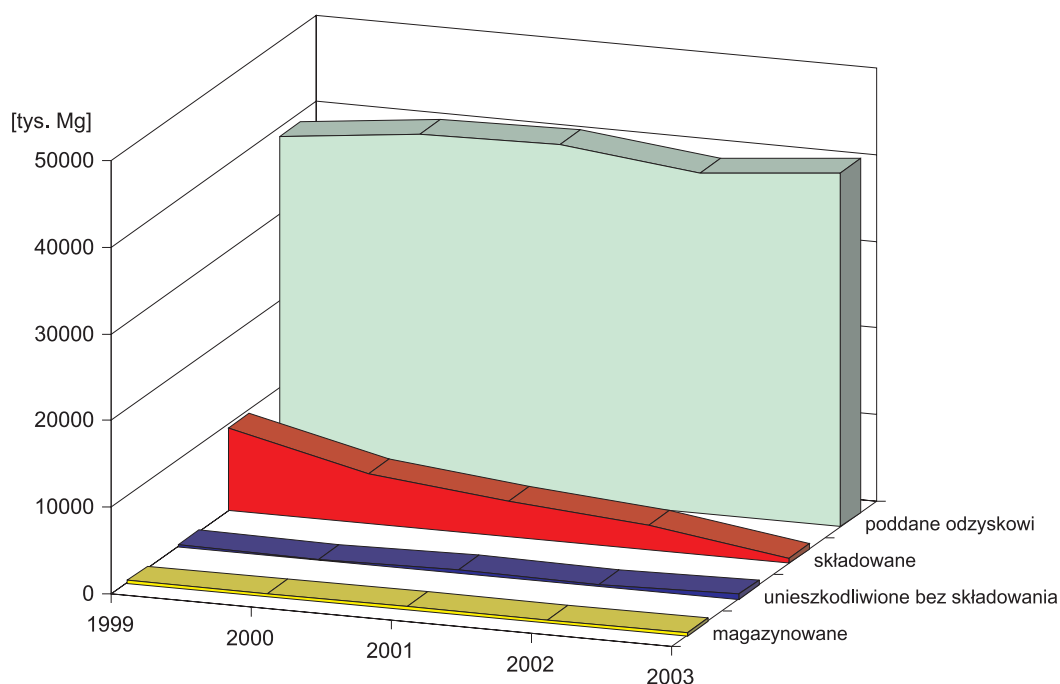
Bieżący rozdział opracowano na podstawie danych uzyskanych z Urzędu Statystycznego [1]. Dotyczą one ilości wytworzonych odpadów, ich rodzajów oraz gospodarki wytworzonymi odpadami. Omówione zostały również poszczególne branże działalności gospodarczej pod kątem wytwarzania i zagospodarowania wytwarzanych odpadów przemysłowych.

1.1. Bilans odpadów przemysłowych

W województwie śląskim w 2003 roku wytworzono 42,4399 mln Mg odpadów przemysłowych, co stanowiło 35% odpadów przemysłowych wytworzonych w Polsce. Do obliczeń ilości odpadów Urząd Statystyczny uzyskał dane z 1401 zakładów, w tym z 243 z terenu województwa śląskiego. Z danych tych wynika, że

Ryc. 1. Gospodarka odpadami przemysłowymi w Polsce i województwie śląskim w 2003 roku

Ryc. 2. Gospodarka odpadami przemysłowymi w województwie śląskim w latach 1999-2003

utrzymała się kilkuletnia tendencja zmniejszania ilości wytworzonych odpadów przemysłowych. W 2003 roku było to 99,3% ilości wytworzonej w 2002 roku.

Sposób zagospodarowania wytworzonych w 2003 roku odpadów przedstawia ryc. 1. Od 1999 roku obserwuje się znaczny spadek ilości odpadów unieszkodliwianych poprzez składowanie na korzyść odzyskiwania odpadów. W roku 1999 wykorzystano 79%, a składowano 19% całości wytworzonych odpadów przemysłowych. Odzyskowi poddano 40,8105 mln Mg odpadów tj. 97%, unieszkodliwiono 1,2411 mln Mg tj. 2,9%, w tym zeskladowano 0,6075 mln Mg tj. 1,4%. Pozostałe 0,3883 mln Mg wytworzonych odpadów czasowo zmagazynowano (ryc. 2).

Ilości odpadów wytworzonych w poszczególnych powiatach województwa śląskiego przedstawiono na ryc. 3.

Podobnie jak w latach wcześniejszych najwięcej odpadów powstało w Rudzie Śląskiej (9,9% wytworzonych), powiecie pszczyńskim (9,6%), Rybniku (9,3%), powiecie gliwickim (8,8%), Katowicach (8,5%), Jastrzębiu Zdroju (8,4%), Dąbrowie Górniczej (7,9%), powiecie mikołowskim (6,7%) i wodzisławskim (6,1%). Łącznie w wymienionych powiatach i miastach na prawach powiatu wytworzono 75,2% odpadów.

Najmniej odpadów przemysłowych wytworzono w powiecie lublinieckim – 3,1 tys. Mg, Siemianowicach Śląskich – 6,9 tys. Mg, Żorach – 9,1 tys. Mg i powiecie częstochowskim 9,6 tys. Mg.

W porównaniu do roku 2002 największy wzrost ilości wytworzonych odpadów odnotowano w Chorzowie (o 33%), Gliwicach (o 30%), powiecie zawierciańskim (o 17,1%), Rudzie Śląskiej (o 16%) i powiecie raciborskim (o 16,2%). Największy spadek ilości wytworzonych

odpadów odnotowano w Bytomiu (o 32%), Piekarach Śląskich (o 34%) i Siemianowicach Śląskich (o 59%).

1.2. Źródła powstawania odpadów

Bilans odpadów przemysłowych wytworzonych w województwie śląskim według źródeł ich powstawania przedstawiono na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (tabela 1).

Podobnie jak w roku 2002 najwięcej – aż 76,2% odpadów przemysłowych - powstało w górnictwie, w produkcji metali 10,5% i w energetyce 9,6%. Przemysł spożywczy wytworzył 1% wszystkich wytworzonych odpadów przemysłowych. Pozostałe branże posiadały mniej niż jednocentowy udział w wytwarzaniu odpadów.

W porównaniu do roku poprzedniego największy wzrost ilości powstających odpadów wystąpił w:

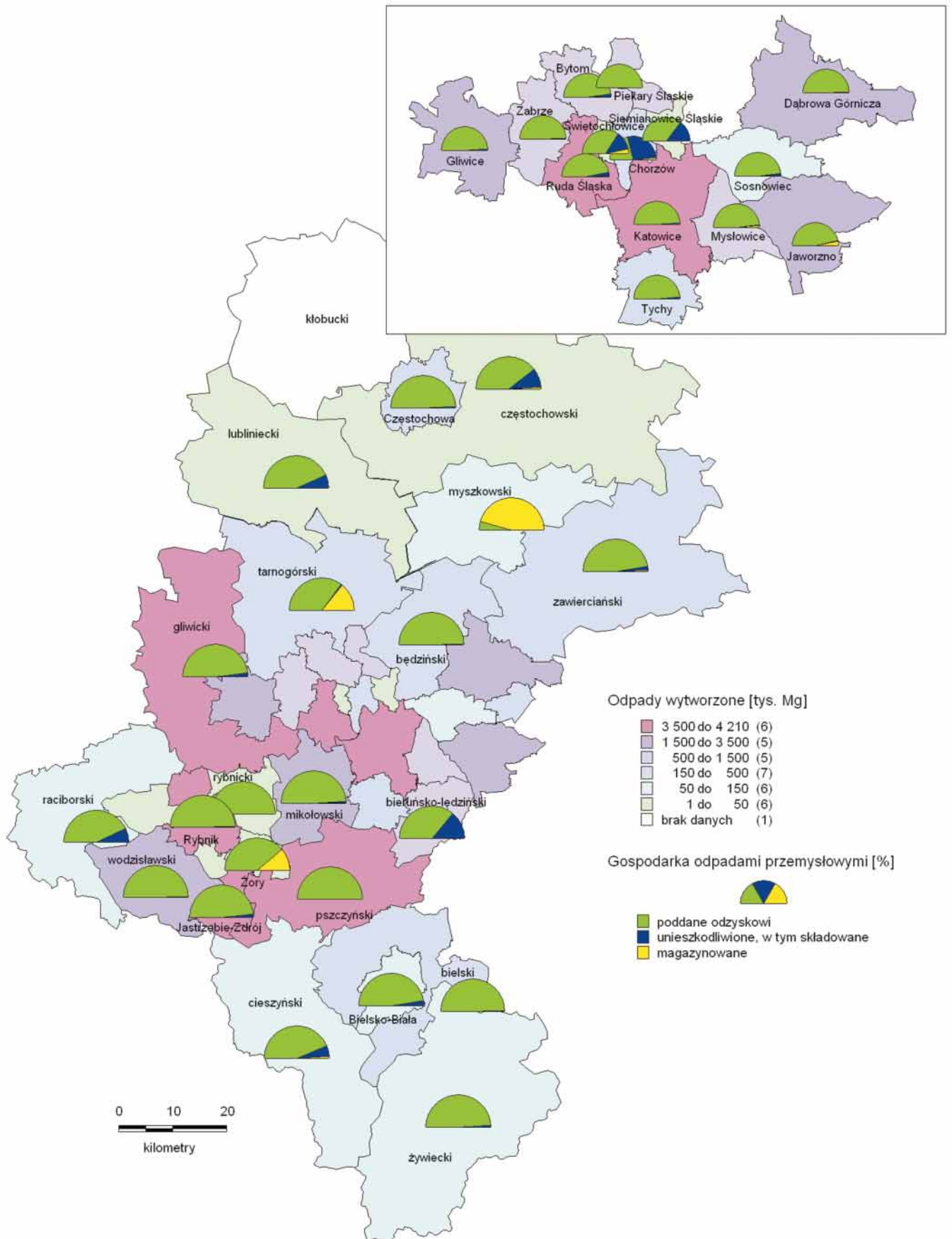
- branży zajmującej się zagospodarowaniem odpadów - o 77%,
 - produkcji wyrobów z pozostałych surowców niemetalicznych (głównie szkła i wyrobów szklanych) - o 43%,
 - produkcji maszyn i aparatury elektrycznej, gdzie indziej niesklasyfikowanej (produkcja silników elektrycznych, prądnic i transformatorów) - o 37%,
 - produkcji metali – o 25%,
- Natomiast znaczny spadek ilości wytworzonych odpadów nastąpił w:
- budownictwie - o 74%,
 - produkcji maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowanej - o 68%,
 - włókiennictwie - o 66%,
 - produkcji pozostałego sprzętu transportowego (produkcja taboru kolejowego i tramwajowego) - o 48%.
- (Dane według Polskiej Klasyfikacji Działalności).

Analizując dane ilościowe dotyczące wytwarzania odpadów wg źródeł ich powstawania (klasyfikacja wg rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów. (Dz. U. Nr 112, poz. 1206)), stwierdzono, że podobnie jak w latach wcześniejszych, dominują odpady grupy 01 (od-

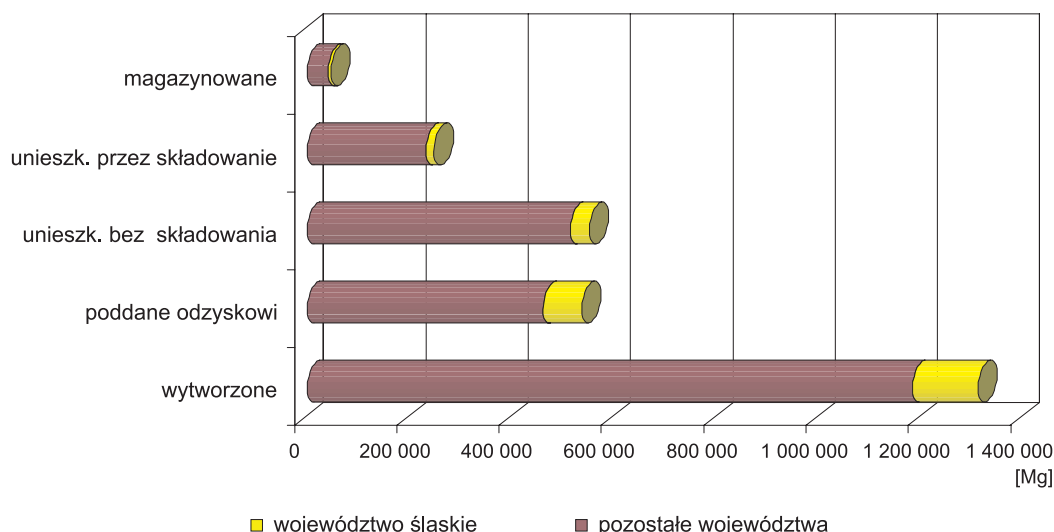
pady powstające przy poszukiwaniu, wydobywaniu, fizycznej i chemicznej przeróbce rud oraz innych kopalnin) – 76,4% wytworzonych odpadów (tabela 2); 18,8% wytworzonych odpadów to odpady grupy 10 (odpady z procesów termicznych). Pozostałe grupy nie stanowiły więcej niż 5% wytworzonych odpadów przemysło-

Tabela 1. Gospodarka odpadami przemysłowymi w województwie śląskim w 2003 roku [w tys. Mg]

Wyszczególnienie wg Polskiej Klasyfikacji Działalności		wytwo- rzone ogółem	poddane odzyskowi	unieszkodliwione		magazy- nowane czasowo
				razem	w tym składo- wane	
10	Górnictwo węgla kamiennego i brunatnego; wydobywanie torfu	32318	31531,2	757,5	420,2	29,3
14	Pozostałe górnictwo i kopalnictwo	347	347	-	-	-
15	Produkcja artykułów spożywczych napojów	442	412,4	27,5	24,5	2,1
17	Włókiennictwo	3	3	-	-	-
19	Produkcja skór wyprawionych i wyrobów ze skór wyprawionych	3,6	1,7	1,9	1,9	-
20	Produkcja drewna i wyrobów z drewna	9,6	7,6	1,8	1,8	0,2
21	Produkcja masy celulozowej, papieru oraz wyrobów z papieru	25,8	23,1	1,7	1,7	1
23	Wytwarzanie koksu, produktów rafinacji ropy naftowej i paliw jądrowych	20,1	3,8	15,8	1,4	0,5
24	Produkcja wyrobów chemicznych	28,1	24	4,1	3,2	-
25	Produkcja wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych	7,1	5,7	0,4	0,4	1
26	Produkcja wyrobów z surowców niemetalicznych pozostałych	94,7	63,6	26,4	24,3	4,7
27	Produkcja metali	4465,3	4369,4	35,7	20,2	60,2
28	Produkcja metalowych wyrobów gotowych z wyjątkiem maszyn i urządzeń	44,5	41,4	3,1	3,1	-
29	Produkcja maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowana	16,3	12,6	0,1	0,1	3,6
31	W tym produkcja maszyn i aparatury elektrycznej, gdzie indziej niesklasyfikowana	5,9	3,9	2	2	-
34	Produkcja pojazdów mechanicznych, przyczep i naczep	25,7	24,8	0,9	0,5	-
35	Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	1,3	1,3	-	-	-
37	Zagospodarowanie odpadów przetwórstwa przemysłowego	34,6	11,5	21,4	15,9	1,7
40	Zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	4056,4	3630,9	275,8	32,6	149,7
41	Pobór, uzdatnianie i rozprowadzanie wody	219,5	166,9	49,4	46,9	3,2
45	Budownictwo	6	-	6	-	-
90	Odprowadzenie ścieków, wywóz odpadów, usługi sanitarne i pokrewne	25,1	19	6	4	0,1
Razem		42439,9	40810,5	1241,1	607,5	388,3

Ryc. 3. Odpady przemysłowe wytworzone w województwie śląskim w 2003 roku

Ryc. 4. Odpady niebezpieczne województwa śląskiego na tle kraju w 2003 roku

wych. W porównaniu z danymi z roku 2002 wytworzono odpowiednio w grupie 01 – o 3% mniej, natomiast w grupie 10 – o 6% więcej odpadów przemysłowych.

Rodzaje odpadów, których wytworzono najwięcej to:

- 01 04 12 – Odpady powstające przy płukaniu i oczyszczaniu kopaliny inne niż wymienione w 01 04 07 i 01 04 11 - 28550,8 tys. Mg - 67,3%
- 10 02 01 – Żużle z procesów wytopienia (wielkopięcowa, stalownicza) - 2437 tys. Mg - 5,7%
- 01 04 81 – Odpady z flotacyjnego wzbogacania węgla inne niż wymienione w 01 04 80 - 2165,1 tys. Mg - 5,1%
- 01 01 02 – Odpady z wydobywania kopaliny innych niż rudy metali - 1704,2 tys. Mg - 4,0%
- 10 01 02 – Popioły lotne z węgla - 1441,5 tys. Mg - 3,4%
- 10 01 82 – Mieszanki popiołów lotnych i odpadów stałych z wapniowych metod odsiarczania gazów odlotowych (metody suche i półsuche odsiarczania spalin oraz spalanie w złożu fluidalnym) - 1244 tys. Mg - 2,9%
- 10 01 01 – Żużle, popioły paleniskowe i pyły z kotłów (z wyłączeniem pyłów z kotłów wymienionych w 10 01 04) - 789,5 tys. Mg - 1,9%
- 10 02 99 – Inne niewymienione odpady - 502,8 tys. Mg - 1,2%

Pozostałe rodzaje odpadów wytworzono w ilości mniejszej od 1% całości wytworzonych odpadów przemysłowych.

1.3. Wykorzystywanie odpadów

Najwyższy wzrost ilości odpadów poddanych odzyskowi obserwuje się w branżach (wg PKD):

- wydobywanie żwiru, piasku, gliny i łupków - 100%,
- włókiennictwo - 100%,
- produkcja taboru kolejowego i tramwajowego - 100%,

- produkcja metali - 97,9%,
- górnictwo węgla kamiennego i brunatnego; wydobywanie torfu - 97,6%,
- produkcja pojazdów mechanicznych, przyczep i nacze - 96,5%,
- produkcja artykułów spożywczych i napojów - 93,3%,
- produkcja metalowych wyrobów gotowych z wyjątkiem maszyn i urządzeń - 93%.

Biorąc pod uwagę ilości odpadów przemysłowych skierowanych do odzysku, najczęściej wykorzystuje się odpadów z górnictwa węgla kamiennego, brunatnego i wydobywania torfu - 31,5 mln Mg, produkcji metali - 4,4 mln Mg, energetyki - 3,6 mln Mg. W pozostałych branżach wykorzystuje się łącznie 1,2 mln Mg wytworzonych odpadów przemysłowych.

1.4. Odpady niebezpieczne z sektora gospodarczego

Przedstawione dane dotyczące odpadów niebezpiecznych: wytworzonych, poddanych procesowi odzysku, czasowo zmagazynowanych, unieszkodliwionych, w tym składowanych, są szacunkowe. Uzyskane zostały z jednostek wytwarzających odpady, ankietowanych i podlegających cyklicznym kontrolom WIOŚ.

1.4.1. Bilans odpadów niebezpiecznych

Dane na temat odpadów niebezpiecznych gromadzone są w bazie danych SIGOP (System Informatyczny Gospodarki Odpadami w Polsce). Według danych zgromadzonych w tej bazie, w województwie śląskim w 2003 roku wytworzono 131 tys. Mg odpadów niebezpiecznych (ryc. 4). Jest to o 22,2 tys. Mg więcej niż w roku 2002. Ilość wytworzonych odpadów stawia województwo śląskie (9,8 % odpadów niebezpiecznych wytworzonych w Polsce) na 3 miejscu w kraju po woje-

Tabela 2. Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) wytworzone i nagromadzone w województwie śląskim według grup, podgrup i rodzajów w 2003 roku [w tys. Mg]

Grupa	Grupy, podgrupy i rodzaje odpadów	Odpady wytworzone w ciągu roku				
		ogółem	poddane odzyskowi	unieszkodliwione		magazy- nowane czasowo
				razem	składowa- ne na składowi- skach własnych i innych	
01	Odpady powstające przy poszukiwaniu, wydobywaniu, fizycznej i chemicznej przeróbce rud oraz innych kopalin	32420,5	31653,9	735,3	417,3	31,3
02	Odpady z rolnictwa, sadownictwa, upraw hydroponicznych, rybołówstwa, leśnictwa, łowiectwa oraz przetwórstwa żywności	422,8	393,8	26,9	23,9	2,1
03	Odpady z przetwórstwa drewna oraz z produkcji płyt i mebli, masy celulozowej, papieru i tektury	14,0	9,5	3,5	3,5	1,0
04	Odpady z przemysłu skórzanego, futrzarskiego i tekstylnego	6,3	2,6	3,7	3,6	-
05	Odpady z przeróbki ropy naftowej, oczyszczania gazu ziemnego oraz pirolitycznej przeróbki węgla	15,9	1,8	14,1	-	-
06	Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania produktów przemysłu chemii nieorganicznej	1,4	1,3	0,1	0,1	-
07	Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania produktów przemysłu chemii organicznej	24,4	23,9	0,2	0,1	0,3
08	Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania powłok ochronnych (farb, lakierów, emalii ceramicznych), kitu, klejów, szczeliw i farb drukarskich	2,2	-	1,7	1,1	0,5
09	Odpady z przemysłu fotograficznego i usług fotograficznych	-	-	-	-	-
10	Odpady z procesów termicznych	7977,7	7439,3	321,1	65,3	217,8
11	Odpady z chemicznej obróbki i powlekania powierzchni metali oraz innych materiałów i z procesów hydrometalurgii metali nieżelaznych	3,2	2,3	0,4	0,4	-
12	Odpady z kształtowania oraz fizycznej i mechanicznej obróbki powierzchni metali i tworzyw sztucznych	213,8	212,6	1,2	0,1	-
13	Oleje odpadowe i odpady ciekłych paliw (z wyłączeniem olejów jadalnych oraz grup 05, 12 i 19)	35,9	35,9	-	-	-
14	Odpady z rozpuszczalników organicznych, chłodziw i propelentów (z wyłączeniem grup 07 i 08)	0,1	0,1	-	-	-
15	Odpady opakowaniowe; sorbenty, tkaniny do wycierania, materiały filtracyjne i ubrania ochronne nieujęte w innych grupach	18,4	16,8	1,6	0,9	-
16	Odpady nie ujęte w innych grupach	68,7	52,9	14,9	8,6	0,9
17	Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (włączając glebę i ziemię terenów zanieczyszczonych)	724,9	542,4	53,1	25,9	129,4
19	Odpady z instalacji i urządzeń służących zagospodarowaniu odpadów, z oczyszczalni ścieków oraz uzdatniania wody pitnej i wody do celów przemysłowych	489,7	421,4	63,3	56,7	5,0

Tabela 3. Gospodarka odpadami niebezpiecznymi wytworzonymi według grup odpadów [w Mg] w 2003 roku

Grupa	Grupa odpadu Klasyfikacja wg rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. z 2001 r Nr 112, poz. 1206)	wytwo- rzone	poddane odzyskowi	unieszko- dliwione (bez skła- dowania)	składo- wane	magazy- nowane tymcza- sowo
03	Odpady z przetwórstwa drewna oraz z produkcji płyt i mebli, masy celulozowej, papieru i tektury	3,6	3,6	0,0	0,0	0,0
04	Odpady z przemysłu skórzanego, futrzarskiego i tekstylnego	23,0	5,0	18,0	0,0	0,0
05	Odpady z przeróbki ropy naftowej, oczyszczania gazu ziemnego oraz pirolitycznej przeróbki węgla	14444,9	692,0	13652,9	0,0	240,3
06	Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania produktów przemysłu chemii nieorganicznej	42,1	20,7	18,6	0,0	6,3
07	Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania produktów przemysłu chemii organicznej	111,9	44,0	64,7	0,3	3,2
08	Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania powłok ochronnych (farb, lakierów, emalii ceramicznych), kitu, klejów, szczeliw i farb drukarskich	1188,9	232,6	437,0	518,9	14,4
09	Odpady z przemysłu fotograficznego i usług fotograficznych	40,7	25,8	14,4	0,0	0,6
10	Odpady z procesów termicznych	61937,6	47726,9	1142,8	12776,7	1901,8
11	Odpady z chemicznej obróbki i powlekania powierzchni metali oraz innych materiałów i z procesów hydrometalurgii metali nieżelaznych	5086,4	1266,2	3228,1	572,3	23,0
12	Odpady z kształtowania oraz fizycznej i mechanicznej obróbki powierzchni metali i tworzyw sztucznych	6103,1	424,8	5614,9	0,0	132,8
13	Oleje odpadowe i odpady ciekłych paliw (z wyłączeniem olejów jadalnych oraz grup 05, 12 i 19)	3054,9	2248,6	804,8	0,0	102,3
14	Odpady z rozpuszczalników organicznych, chłodziw i propelentów (z wyłączeniem grup 07 i 08)	137,8	131,3	8,4	0,0	2,6
15	Odpady opakowaniowe; sorbenty, tkaniny do wycierania, materiały filtracyjne i ubrania ochronne nieujęte w innych grupach	848,8	636,7	192,1	0,0	42,3
16	Odpady nie ujęte w innych grupach	25569,8	18336,9	7537,3	0,0	536,7
17	Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (włączając glebę i ziemię terenów zanieczyszczonych)	1606,2	20,6	81,8	1497,3	6,6
18	Odpady medyczne i weterynaryjne	1506,6	0,0	1504,4	2,2	0,0
19	Odpady z instalacji i urządzeń służących zagospodarowaniu odpadów, z oczyszczalni ścieków oraz uzdatniania wody pitnej i wody do celów przemysłowych	9338,4	5226,6	2872,5	825,7	1508,9
Razem		131044,4	77042,1	37192,3	16193,4	4521,8
Udział w wytworzonych [%]			58,8	28,4	12,4	3,5

wództwach małopolskim (31,8%) i dolnośląskim (28,1%) [wg GUS].

Z całkowitej ilości odpadów niebezpiecznych wytworzonych w 2003 roku do odzysku przekazano 58,8% odpadów, tj. 0,6% więcej niż w roku wcześniejszym. Bilans odpadów niebezpiecznych według źródeł powstawania przedstawiono w tabeli 3.

W bazie SIGOP znajdują się dane z 372 zakładów. Do największych jednostek wytwarzających odpady niebezpieczne w województwie śląskim należą zakłady przemysłu hutniczego, metali nieżelaznych, koksowniczego i chemicznego. W 10 zakładach, które wytworzyły więcej niż tysiąc Mg odpadów niebezpiecznych, powstało 88% całkowitej ilości wytworzonych odpadów niebezpiecznych. Są to:

- Huta Cynku MIASTECZKO ŚLĄSKIE S.A. w Miasteczku Śląskim,
- ORZEŁ BIAŁY S.A. w Bytomiu,
- BATERPOL Sp. z o.o. w Świętochłowicach,
- Koksownia PRZYJAŹŃ Sp. z o.o. w Dąbrowie Górniczej,
- FIAT - GM Powertrain Polska Sp z o.o. w Bielsku-Białej,
- LOBBE Dąbrowa Górnicza Sp. z o.o. w Dąbrowie Górniczej,

- RC Ekoenergia Sp. z o.o. w Czechowicach – Dziedzicach,
- Huta Szkła Gospodarczego ZAWIERCIE S.A. w Zawierciu,
- Kombinat Koksochemiczny Zabrze S.A. w Zabrzu,
- Fabryka Drutu i Wyrobów z Drutu w Gliwicach.

Podobnie jak w latach wcześniejszych, zakłady wytwarzające mniej niż 100 Mg odpadów niebezpiecznych stanowiły w bazie SIGOP ok. 87% wszystkich jednostek. Ponad połowa zakładów wytwarza po mniej niż 10 Mg tych odpadów. Mniej niż 1% odpadów niebezpiecznych jest wytwarzanych w 66% zakładów zarejestrowanych w bazie.

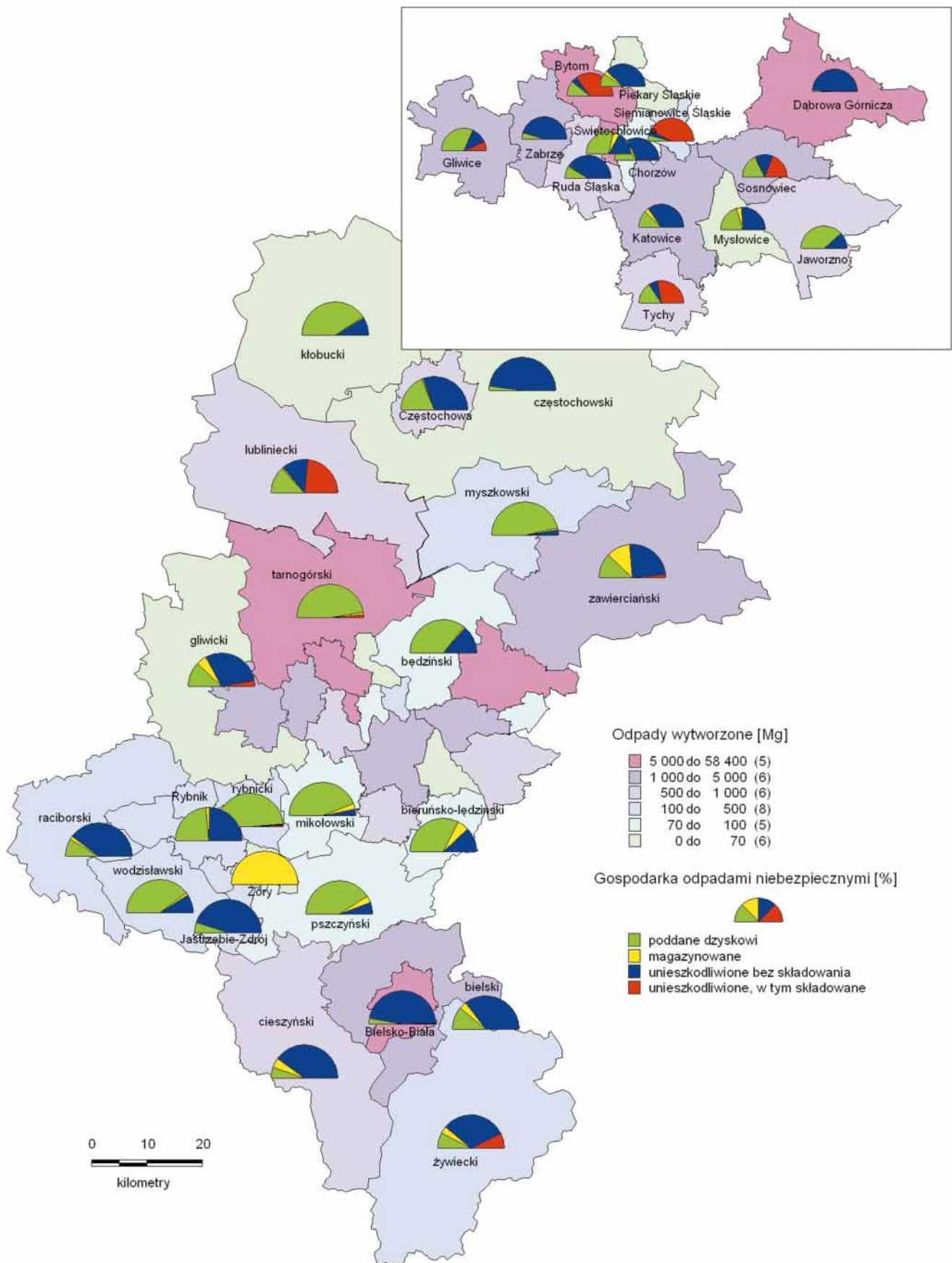
1.4.2. Wytwarzanie, przekazywanie do odzysku, unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych

Podstawowe rodzaje odpadów niebezpiecznych wytwarzanych w województwie śląskim w 2003 roku w ilości powyżej 1000 Mg przedstawia tabela 4.

Wśród odpadów niebezpiecznych wytworzonych na terenie województwa śląskiego (podobnie jak w latach 2001 i 2002) dominują szlamy i osady pofiltracyjne z oczyszczania gazów odlotowych (kod 10 05 06) –

Tabela 4. Gospodarka odpadami niebezpiecznymi wytworzonymi w województwie śląskim w 2003 roku w ilości powyżej 1000 Mg

rodzaj	wytworzone	magazynowane	poddane odzyskowi	unieszkodliwione bez składowania	składowane
10 05 06	32806,8	0,0	32806,8	0,0	0,0
16 10 01	16469,9	0,0	16469,7	0,2	0,0
10 04 01	14358,8	595,4	1015,5	0,0	12747,8
10 04 02	10712,7	694,9	11613,9	0,0	0,0
05 06 03	9552,6	0,0	515,2	9037,4	0,0
16 06 06	7324,4	458,9	638,2	7019,2	0,0
19 08 13	5854,9	1503,9	5157,1	41,9	238,4
12 01 09	4979,7	103,5	306,7	4596,7	0,0
10 05 01	2597,3	0,0	1729,7	0,0	867,5
05 01 09	2450,5	240,2	0,0	2350,5	0,0
19 01 11	2386,2	0,0	0,0	2386,2	0,0
11 01 11	2323,4	0,0	0,0	2323,4	0,0
05 06 01	1978,6	0,0	176,8	1801,8	0,0
10 05 03	1949,0	0,0	1949,0	0,0	0,0
10 10 08	1883,4	0,0	1883,4	0,0	0,0
11 01 05	1820,8	0,0	1184,1	636,7	0,0
10 11 19	1700,0	589,4	0,0	1110,6	0,0
17 01 06	1448,8	0,0	0,0	0,0	1448,8
18 01 03	1368,0	0,0	0,0	1368,0	0,0
13 02 08	1089,9	41,3	920,2	142,1	0,0

Ryc. 5. Odpady niebezpieczne wytworzone w województwie śląskim w 2003 roku

25% wszystkich wytworzonych odpadów. Łącznie z uwodnionymi odpadami ciekłymi zawierającymi substancje niebezpieczne (16 10 01), żużłami z hutnictwa ołowiu (10 04 01) i zgarami z hutnictwa ołowiu (10 04 02) stanowią 56,7% odpadów niebezpiecznych wytworzonych w województwie.

Gospodarkę odpadami niebezpiecznymi w poszczególnych powiatach województwa śląskiego w 2003 roku przedstawia ryc. 5.

Najwięcej odpadów niebezpiecznych, tj. 58,3 tys. Mg wytworzono w powiecie tarnogórskim - 44,5%. Powyżej 10 tys. Mg odpadów niebezpiecznych wytworzono w Bytomiu, Świętochłowicach i Dąbrowie Górniczej – łącznie 80% wytworzonych odpadów niebezpiecznych. W dwóch z tych powiatów większość wytworzonych odpadów przekazano do odzysku (w powiecie tarnogórskim - 96,7%, w Świętochłowicach - 66,4%). Największą ilość odpadów niebezpiecznych unieszkodliwiono poza składowaniem w Dąbrowie Górniczej 12,8 tys. Mg, natomiast najwięcej odpadów zeskładowano w Bytomiu - 12,7 tys. Mg.

2. Odpady komunalne

Odpady komunalne są to odpady powstające w gospodarstwach domowych, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

W roku 2003 według danych Urzędu Statystycznego w Katowicach na terenie województwa śląskiego wytworzono 1,35 mln Mg odpadów komunalnych, z czego na składowiska skierowano 1,31 mln Mg (96,8%) natomiast do kompostowni 0,01 mln Mg (0,82%). Pozostałą ilość, tj. ok. 2,4 % stanowiły odpady wysegregowane z całej masy odpadów usuniętych z miejsc ich wytworzenia, które wykorzystano jako surowce wtórne (szkło, tworzywa, makulatura, metale).

Ilość wytworzonych odpadów komunalnych stanowiła 13,6% odpadów komunalnych powstających w kraju i była najwyższa w stosunku do pozostałych województw. Najwięcej odpadów komunalnych wytworzono w Katowicach, Częstochowie i Gliwicach. W roku 2003 odpady wywiezione z budynków mieszkalnych stanowiły ok. 68% wytworzonych odpadów komunalnych. W stosunku do roku 2002 ilość odpadów komunalnych zmniejszyła się o 6,25%. Duży wpływ na spa-

3. Składowiska odpadów

Prowadzona na bieżąco przez Inspektorat weryfikacja danych dotyczących ilości eksploatowanych aktualnie składowisk odpadów wykazała zmiany w odniesieniu do bazy czynnych składowisk, przedstawionych w raporcie za 2002 rok. Wprowadzone zmiany w ewidencji wynikają z:

- realizowanych na bieżąco w 2003 r. kontroli składowisk,
- weryfikacji bazy utworzonej na podstawie kart składowisk,

1.4.3. Składowanie odpadów przemysłowych

Stosowanym nadal sposobem postępowania z powstałymi odpadami jest ich unieszkodliwianie poprzez składowanie. W roku 2003 w województwie śląskim zeskładowano 607,5 tys. Mg odpadów, co stanowi ok. 1,4% wytworzonych odpadów. W stosunku do roku 2002 jest to 2221,1 tys. Mg mniej i znacznie mniej niż w latach wcześniejszych.

Największy spadek odnotowano w górnictwie, energetyce i produkcji maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowanej, z których zeskładowano odpowiednio 17%, 20% i 33% ilości odpadów wytworzonych w 2002 roku. W dalszym ciągu górnictwo, energetyka oraz pobór, uzdatnianie i rozprowadzanie wody pozostawały branżami, w których zeskładowano najwięcej odpadów (w górnictwie – 420 tys. Mg, w branży poboru, uzdatniania i rozprowadzania wody - 46,9 tys. Mg, w energetyce - 32,6 tys. Mg). Pozostałe branże skierowały do unieszkodliwienia na składowiskach łącznie 17% wytworzonych odpadów przemysłowych.

dek ilości odpadów usuniętych z budynków mieszkalnych miała wprowadzana w coraz szerszym zakresie selektywna zbiórka odpadów i odzysk części wytwarzanych odpadów kierowanych do recykulacji. Średni wskaźnik zebranych odpadów na 1 mieszkańca w województwie w 2003 wyniósł 287 kg. Podstawową metodą unieszkodliwiania odpadów komunalnych w województwie śląskim było składowanie. Tylko niewielką ilość odpadów tj. 0,82% kierowano do kompostowania. Na terenie województwa śląskiego funkcjonuje aktualnie osiem kompostowni: w Katowicach (biostabilizator bębnowy), Zabrze, Żywcu, Świętochłowicach (kontenerowe), Knurówie, Poczesnej, Ustroniu i Ogrodzieńcu (pryzmowe).

W poszczególnych gminach prowadzona była w różnej skali selektywna zbiórka odpadów. Region nasz dysponuje piętnastoma sortownikami odpadów: w Katowicach, Żywcu, Zabrze, Wojkowicach, Bieruniu, Raciborzu, Rudzie Śląskiej, Siemianowicach, Rybniku, Tychach, Mikołowie, Sośnicowicach, Buczkowicach i Wyrach.

W ramach opracowywanych przez gminy programów gospodarki odpadami przewidywane jest rozszerzenie zbiórki odpadów u źródła.

- wojewódzkiego planu gospodarki odpadami,
- bieżących ustaleń Inspektoratu.

Według danych na koniec 2003 roku na terenie województwa śląskiego znajdowało się łącznie 80 czynnych składowisk odpadów w tym 68 składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne oraz 12 składowisk odpadów niebezpiecznych.

W tej ilości składowisk: 61 obiektów posiada uszczelnione dno (warstwą mineralną lub sztuczną),

58 jest wyposażonych w drenaż odcieków, 42 obiekty posiadają drenaż gazowy do odprowadzania biogazów, 55 składowisk wyposażono w rowy opaskowe. Powyższe dane pozwoliły na dokonanie podziału eksploatowanych obecnie składowisk na dwie grupy:

- spełniające wymogi Unii Europejskiej, w tym dyrektywy 99/31/WE w sprawie składowania odpadów,
 - wymagające dostosowania do wymogów unijnych.
- Z aktualnej liczby 80 czynnych składowisk odpadów:
- 27 obiektów spełnia wymogi UE, w tym:
 - 16 składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne (komunalne),
 - 5 składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne (przemysłowe),
 - 6 składowisk odpadów niebezpiecznych (przemysłowe).
 - 51 obiektów wymaga dostosowania do wymogów UE, w tym:
 - 23 składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne (komunalne),
 - 22 składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne (przemysłowe),
 - 6 składowisk odpadów niebezpiecznych (przemysłowe).
 - 2 obiekty przeznaczone do zamknięcia:
 - 2 składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne (komunalne).

Składowiska wymagające dostosowania do wymogów UE będą spełniały te wymogi po zrealizowaniu obowiązków zawartych w decyzjach wydanych przez Wojewodę i Starostów w trybie art. 33 ust. 2 ustawy „wprowadzającej”, dotyczących głównie uzupełnienia prowadzonego monitoringu zgodnie z wymaganiami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2002 r. w sprawie zakresu, czasu, sposobu oraz warunków prowadzenia monitoringu składowisk odpadów (Dz. U. Nr 220, poz. 1858) i wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z 24 marca 2003 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia, jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk (Dz. U. Nr 61, poz. 549).

Zmniejszenie ilości czynnych składowisk odpadów w odniesieniu do 2002 r. wynikało między innymi z:

- wyłączenia części obiektów z użytkowania w celu pozyskiwania zgromadzonych na nich odpadów z przeznaczeniem do wykorzystania,
- zamknięcia składowisk (wg. procedury art. 54 ustawy o odpadach),
- zakwalifikowania składowisk w stosownych decyzjach jako miejsc magazynowania lub wykorzystywania (odzysku) odpadów.